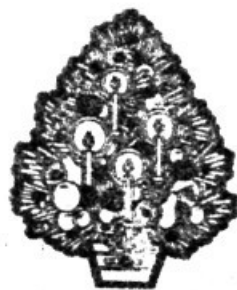

Nº 15
Depòs

decembre de 1.985
PM - 625 / 1.983

EDITORIAL

La mallorquina roba de "llengos" que figuradament acompanya aquestes planes, simbolitza l'acolliment afectiu amb que cada dos mesos rebeu la nostra Revista, cosa que vos agraim molt.

La nostra intenció és la de ser-vos útils oferint-vos uns materials d'elaboració pròpia, o que hem trobat a altres parts i nos han semblat interessants per a vosaltres, baix del nostre punt de vista.

Dins la vida no tots tenim accés a les mateixes fons culturals i vitals; i de les que se nos han acostat, vos ne feim participants, perquè també tenguen part de les nostres troballes.

I lo dels "Molts d'Anys" i "Bones Festes", vos ho deim de cor, ja que cap altra intenció ni comercial ni interessada hi ha que nos hi obligui. Per la nostra part n'estam lliures d'altres interessos que no siguin ben clars davant tothom, ja que no vos volem vendre cap producte, ni vos volem demanar res ni tant sols que llegiguera la Revista, cosa que feis.

Tots els qui d'alguna manera hem fet feina perquè poguesiu tenir aquesta Revista en aquestes Festes de Nadal, volem expressar-vos el nostre desig de pau i de bondat dins el vostre cor i dins la vostra família.

¡ BONES FESTES !

EDITORIAL	1ª plana
INDEX	2
ESGLÉSIA: CARTA CRISTIANA nº 15	3
LA CADIRA BUIDA	4
Lletra de la SIBIL·LA	5
ENTREVISTA IMAGINARI (G.Confirmació)	6-7
LLIBRES	8
DEMOGRAFIA	9
DIVULGACIÓ: Cançons de Sant Antoni	10
NORMALITZACIO LINGUISTICA	11
ENTREVISTA: amb EN "PARERA".Entr.Futbol	12 a 15
Divulgació: DIBUIXOS	16 i 26
Santa Eugènia a 1.915	18
PENSAMENT: JO, LA TEVA MARE	17-18
HISTÒRIA DEL POBLE	19
COM TRACTAR ELS VELLs	20-21
RACÓ DELS POETES	22
MIRADOR: Conte de Nadal	23
El preu de la guerra	24-25
MUSICA ROCK	27
ELS NOSTRES LLINATGES	28
CINEMA	29
DEPORTS	30-31
CUINA	32
PASSATEMPS	33

'Revista'

"SANTA EUGÈNIA"

25 de decembre de 1.985.Revista Local per la Divulgació i la Cultura
nº 15.Publicació bimensual.Depòsit Legal PM 625/1983

Editat i imprès a la Parròquia de Santa Eugènia.Mallorca.
Redacció i Administració:C/J.Ant.12.Santa Eugènia.Mallorca.

Equip de Redacció: Nadal Trias Orell,Bernat Sureda Canyelles,MªAntò-
nia Parets Amengual,Pep Mulet Canals,Antonia Campaner Mulet,Miquel-
Coll Isern,Juana Mª Jaume Rigo,Margalida Llabrés Serra i Xisco Grau
amb la col.laboració d'altres persones per a la confecció manual de
la revista a multicopista.

Equip de distribució: Catalina Miralles Crespí, Mª Pilar Bascuñana
Coll i Cat.Rosa Canyelles Mariano.

Dibuixos: Alumnes d'8è d'EGB,Maria Crespí, i arxiu propi.

CARTA CRISTIANA

Nº 15

als cristians i persones
de Bona Voluntat de
SANTA EUGENIA

★ Vos desig, germans, que, si heu estat encara més-bons, que celebren gojosament el Naixement de Jesús -- dins vosaltres. M'explic:

★ Sempre que tornem més bons, i deixem de voler --- guanyar sempre; cada vegada que tornem més perdonadors i tolerants, o aprenim a aguantar-nos més mutuament; - sempre que feim un esforç perquè la Bondat de Déu estigui més dins la nostra vida; sempre, hi neix més, hi viu més Jesús i el seu Regne.

★ Vos desig aquest naixement dins vosaltres.

★ Si la vostra consciència vos acusa de lo contrari, sapigueu que la gràcia de Déu és mil vegades més gran- que els nostres pecats; començau a obrar el bé i Jesús començarà a néixer dins el vostre cor.

★ Per això, vos desig unes "Bones Festes de Nadal" i un Bon Any Nou 1.986

ben fraternalment,
Nadal Trías Orell, Pvre.

LA CADIRA BUIDA AVUI

JESUS, UN ACONTEIXEMENT

● Jesús, ni és un ideòleg més de moda, ni un de tants de Fundadors de Religions; ni és una mòmia que desenterram amb reverència en els nostres cultes, ni un personatge històric qualsevol, del que conmemorem les seves gestes a les nostres misses.

● Des del dia de la seva Ressurrecció, Jesús és un "Misteri de Presència".

● Aquesta és la gran revelació de Joan a l'Apocalípsis:

● "Quan el vaig veure, vaig caure als seus peus com a mort. Ell, posant la seva mà dreta damunt mi digué: No tenguís por, som Jo, el Primer i el Darrer, el qui viu; vaig morir, però ara visc per tots els sigles." (Ap.1,17).

● No és, idò, una rellíquia històrica. Jesús viu. I no tant sols en el record d'una bella història escrita, l'Evangeli: viu en la realitat quotidiana dels qui l'odien o persegueixen: dels qui creuen i esperen en Ell.

● Jesús viu perquè ha ressucitat. I ressucitat no conserva -- cap de les debilitats a les que estan subjectes els mortals. Sols viu de l'Esperit, més enllà del temps i de l'espai, més enllà, inclús, de la mort que Ell ha superat; ha arribat al final, ha entrat a la plenitud de la vida, com el riu que té la seva plenitud en arribar a la mar. La vida és el trofeu conquistat, que pot veure's per a sempre com a pròpia.

● "Perquè així com el Pare té vida en sí mateix, així també l'hi ha donat al Fill el tenir vida en sí mateix." (Jn.5,26).

● Definitivament, Jesús és un "Misteri de Presència", sempre-jove. Però amb la condició de que nosaltres el traduïm en un aconeteixement.

● Jesús Ressucitat i viu per a sempre. En aquests dies revivim el seu naixement.

*(de "ORAR EN NOMBRE DEL SEÑOR"
de P.L.Arróniz.)

*** * L A S I B I L L A M A L L O R Q U I N A * ***

El cant de la Sibil·la pareix una peça inseparable de les Matines de Nadal. A vegades no se'n té un coneixement ben complet de la lletra: Vat-la-te aquí:

EL JORN DEL JUDICI,
PARRA QUI HAURA FET SERVICI

- 1.- Ans del Judici l'Anticrist vindrà
i a tot lo mon turment darà
i se farà com Déu servir
i qui no el crega farà morir.
- 2.- Lo seu regnat serà molt breu
en aquell temps sots poder seu
moriran màrtirs tots a un lloc
aquells dos sants, Elies i Enoc.
- 3.- Lo sol perdrà la claretat
mostrant-se fosc i entelat,
la lluna no darà claror
i tot lo mon serà tristor.
- 4.- Gran foc del cel davallará
mars, fonts i rius, tot cremará.
Daràn los peixos horribles crits
perdent los seus naturals delits.
- 5.- Jesucrist Rei universal
home i ver Déu eternal
del cel vindrà per a jutjar
i a cada u lo just darà
- 6.- Als bons dirà: Fills meus, veniu!
benaventurats posseïu
el regne que us he aparellat
des de que el món va ser creat.
- 7.- Als mals dirà molt agrament:
Anau, maleits, an el turment!
anau, anau, al foc etern
amb vostron príncep de lo infern!
- 8.- Oh humil Verge! Vós qui heu parit
Jesús Infant aquesta nit,
al vostre Fill vullau pregar
que de lo infern nos vulla guardar

EL JORN DEL JUDICI
PARRA QUI HAURÀ FET SERVICI

Per raons de brevedat no es canten les estrofes 1 i 2; L'estrofa nº 8 sol tenir una música un poc més floretjada que les anteriors; l'introducció 'El jorn...' que té una música propi, es canta també al final com a coronament de tot. Existeixen una bona varietat de músiques diferents segons els pobles on es canta.

☆ ENTREVISTA IMAGINÀRIA ☆

Una de les feines que podien fer els joves que se preparen per a la Confirmació, era fer una entrevista imaginària a Jesús. Vat-aquí una d'elles realitzada per quatre en equip

"Anam a començar aquesta entrevista amb Jesús a l'hora prevista, ja que ha arribat puntual a la cita, com té per costum. Li expressam - nostre agraïment per acceptar ser entrevistat i li demanam:

- ¿COM ESTÀS?

Bé, molt bé gràcies, molt content d'ésser aquí amb vosaltres ¿còm-vos trobau?

- I NOSALTRES SEMPRE BÉ, GRÀCIES. - JESUS, TU CREUS QUE ACTUALMENT=HI HA FE?

Sí, jo certament crec que hi ha fe; i ara més que mai; és a dir:: jo pens que la gent d'avui necessita creure amb mi. Lo que vull dir és que la gent se sent desenganada d'aquest món, a causa de les guerres, de les desgràcies, etc., i veu en la reli==gió cristiana una vida plena de bondat, d'amor, de veritat, que de certa manera les crida l'atenció. Veuen que el camí de Déu, -el camí que segueixen els cristians-, és un camí de bé, de bondat i el volen seguir.

- ¿TU CREUS QUE EL MÓN POT MILLORAR?

Sí, pot ésser que el món sigui millor d'aquí a un parell d'anys.= Podriem dir que el món estarà en mans d'aquets que ara son joves= i que ells son els principals responsables de que això sigui pos= sible. Lo que vull dir és que els joves d'avui en dia coneixen lo que és un món plè de violència, de terrorisme, d'odi, etc., i que= no les agrada gens. Per això dic que faràn lo que puguin per mi==llorar-lo; n'estic segur.

- JESUS, PENSES TU QUE EN AQUEST ANY DE LA JOVENTUT QUE AVIAT ACABA RA HI HAURIA D'HAVER HAGUT MÉS CRIDADES PELS JOVES?

Crec que sí; però no només en aquest any, sino també en altres -- anys que venguin. Trob que s'haurien d'organitzar més reunions -- pels joves cristians, i fins i tot per a aquelles que encara no me coneixen, perquè així podriem viure millor sa nostra fe i comuni= car-la al altres.

- ¿CREUS QUE SI S'UNISSEN PETITES MINORIES D'ARREU DEL MÓN SERIA ==MÉS FACIL CONSEGUIR LA PAU?

La veritat és que l'unió fa la força, i crec que lo que de veres= se vol, es consegueix; per lo que gos a dir que seria possible -- consigui-ho. Tot depen, com he dit abans, de les ganes i de la vo= luntat que hi posin en això. Lo que fa falta és la unió; sense aï= xò és impossible fer res. Jo crec que, com que de cada vegada som més, i si mos donam les mans conseguirem un món millor per tots.

- ¿QUE FERIES TU PER AJUDAR A LES PERSONES QUE ESTAN MARGINADES?

Lo primer de tot intentaria comprendre el seu problema, ajudant-los a sortir-ne d'ells.

Llavors les donaria a conèixer el meu missatge, i a ésser possible que el pogues seguir.

- TU CREUS QUE LA MISSA CRIDA ELS CRISTIANS?

Podriem dir que la majoria de gent que va a Missa desconeix el sentit primordial de la missa, la comunió: sino que ho fan per seguir el costum, sobre tot per part dels joves que la troben molt monòtona, ja que son ells els qui afirmen que, sí creuen en Déu, però no en l'Església. Per lo que arribam a la conclusió de que la Missa pareix que als cristians quan hauria d'ésser tot lo contrari.

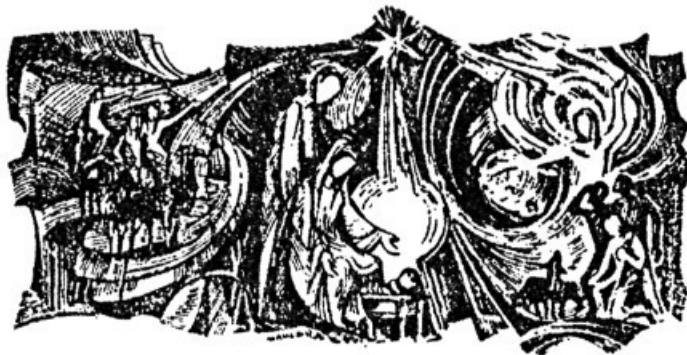
- ARA QUE S'ACOSTA 'NADAL', HEM PENSAT FER-TE UN PARELL DE PREGUNTES SOBRE AQUEST TEMA.

Molt bé, me pareix molt bé, estic disposat a contestar-les lo més bé possible.

- ¿QUE PENSES DE LA CELEBRACIO DE NADAL ACTUALMENT DINS EL POBLE DE SANTA EUGENIA?

Es una pregunta molt complicada i mala de contestar, ja que en conjunt és bastant difícil d'analitzar. Però intentem-ho. Jo crec que avui en dia a Santa Eugènia, com per tot, hi ha gent que agafa el Nadal com una festa més, com una temporada de vacances, un temps lliure per divertir-se, per passar el temps; en poques paraules per divertir-se. Però per altra part hi ha gent que se pren en sèrio el Nadal, més cristianament, recordant el fet de la meua venguda, com tocaria esser. -----

(N.de la R.) (Aquest és el text imaginari d'una entrevista feta -imaginada- amb el cor damunt la mà, i on no hem d'anar a cercar el rigor de l'entrevistador professional, ni molt manco atribuir exclusivament a Jesús les respostes. Sense cap dubte les respostes lo que els joves pensen i lo que voldrien que Jesús les digués en aquest precís instant de la seva història.)

"CORAZON"

Edmundo de Amicis

Editado por todas las editoriales de libros juveniles y pedagógicos.

Desde su publicación, esta obra italiana traducida a diversos idiomas, ha figurado como libro de Lectura en muchas escuelas. Pese a ser un libro con más de 50 años de antigüedad, siguen haciéndose ediciones.

Esta obra, muy sencilla en su constitución, es una especie de diario de un niño que cuenta sus andanzas escolares i familiares, y sobretodo, describe la vida de sus amigos durante todo un curso. Coincidiendo con el final de cada mes, el autor añade un cuento infantil de bastante extensión, logrando romper la posible monotonía que podrían suponer las andanzas diarias del protagonista.

Aun cuando es un libro destinado a los niños (los padres lo pueden escoger como regalo), los mayores lo leerán con gran interés y satisfacción.-----

"LA GUERRA CIVIL A MALLORCA"

Josep Massot i Muntaner

Publicación Abadía de Montserrat, 1976

Josep Massot i Muntaner Nascut a Mallorca l'any 1941 s'ha proposat sintetitzar utilitzant la bibliografia existent i -- contrastant-la amb material totalment desconegut, tot lo que ara sabem des de la incidència de la guerra sobre l'Illa de la Calma, des de la preparació del "Moviment", i l'aixecament del 19 de juliol de 1939 fins a la conversió de Mallorca en una -- importantíssima base aeronaval, clau per al domini del litoral mediterrani, passant per el desembarcament i el reembarcament del capità Bayo l'estiu del 1936-, del qual es dona una versió que desfà els tòpics habituals, i per la presència dels italians a l'Illa, amb la represió que ajudaren a aguditzar -- els problemes internacionals que provocaren.

"La Guerra Civil a Mallorca" intenta superar el partidisme i l'amateurisme propis dels escrits del seu gènere i vol -- ésser una aportació que superi l'àmbit local: Mallorca és un microcosmos en el qual trobam tots els elements que caracteritzen la guerra i la postguerra per tot l'Estat espanyol i als països catalans.

D'altra banda, des d'ara ja no serà possible dir que -- tots els mallorquins acceptaren de bon gust la nova situació de 1936 i que, per tant, guanyaren la guerra i la pau.-----

n.t.

● BAPTISMES i MATRIMONIS = 0

● BODES DE PLATA:

27-12-1960 Francisco Martínez Sáiz amb Jerònia Roca Llabrés.
(que pogueu arribar junts a les d'Or!!)

● DEFUNCIONS: 2-XI-85 Pascual Marí Cardona (83 anys)

¡Que el Senyor vos doni el Cel!

CAIXA DE BALEARS

"SA NOSTRA"

La "CAIXA DE BALEARS" - "SA NOSTRA", i
els nostres voluntaris Socis de Manteni-
ment cobreixen l'economia de la nostra
Revista "SANTA EUGENIA".

SANTA EUGENIA

REVISTA LOCAL PER A LA COMUNITAT I LA CULTURA

Del "CANÇONER MUSICAL DE MALLORCA" autor: Josep Massot i Planes
[III. SANT ANTONI]

TONADA DE SANT ANTONI

Santa Eugènia

El dia 17 de gener, amb motiu de la festa del sant que se celebra en aquest poble, surt l'horabaixa una cavalcada seguida d'una carrossa en la qual hi ha un nin vestit de sant Antoni, amb altres que duen vestits d'àngels, etc. En aquesta ocasió canten la popularíssima tonada que segueix.

248

Moderato

Antoni Mercadal, 6-3-1910

A des - set és sant An - to - ni, sant An - to ni. i a vint
sant Se - bas - ti - à, Se - bas - ti - à qui ho
nes o - bres fa - rà no ten - drà por del di -
mo - ni, no ten - drà por del di - mo - ni. Aï! sant An - to - ni.

Com que és molt popular, es canta també a qualsevol època de l'any, en tornar les al·lotes de les feines del camp, o bé la canten els joves com a cançó de moda del poble, o els al·lots en qualsevol moment. Encara que la tonada sigui sense cap acompanyament, no vol dir que *ad libitum* no s'acompanyin, amb guitarra, amb acordió, etc. En aquest cas fan una espècie de refrany final amb l'instrument que sigui, però es coneix prou que és un afegit inadequat.

Refrany

Les cançons que s'apliquen a la tonada de què tractam són sempre al·lusives al sant, i totes bastant barroeres. Per exemple:

A desset és sant Antoni
i a vint sant Sebastià.
Qui bones obres farà
no tindrà por del dimoni.

Sant Antoni és un bon sant,
qui té un dobber le hi dona,
perque nos guard s'animal
tant si és de pèl com de ploma.

(Nicolau-Ses Coves)

ELS GENTILICIS

Els gentilicis són els noms amb què designem les persones i els objectes en relació al seu lloc de procedència, ex. «mexicà, «anglès».

Oferim a continuació una llista que inclou els gentilicis corresponents als caps de comarca del Principat de Catalunya i a d'altres poblacions de la resta dels Països Catalans.

La segona part de la relació recull els gentilicis de moltes nacions i ciutats estrangeres.

Països Catalans:

Alacant: alacantí -ina
Alcoi: alcoià -ana
Amposta: amposti -ina
Andorra: andorrà -ana
Balaguer: balaguerí -ina
Barcelona: barceloní -ina o
barcelonès -esa
Berga: berguedà -ana
Castelló: castellonenc -enca
Ceret: ceretà -ana
Cervera: cerveri -ina
Dènia: denier -era
Eivissa: eivissenc -enca
El Pont de Suert: pontarrí -ina
El Vendrell: vendrellenc -enca
Elx: elxà -ana
Falset: falsetenc -enca
Figueras: figuerenc -enca
Fraga: fragatí -ina
Gandesa: gandesà -ana
Girona: gironí -ina
Granollers: granollerí -ina
Igualada: igualadí -ina
La Bisbal d'Empordà: bisbalenc -enca
La Seu d'Urgell: urgellenc -enca

Les Borges Blanques: borgenc -enca
Lleida: lleidatà -ana
Mallorca: mallorquí -ina
Manacor: manacorí -ina
Manresa: manresà -ana
Mataró: mataroní -ina
Menorca: menorquí -ina
Montblanc: montblanquí -ina
Móra d'Ebre: morellà -ana
Olot: olotí -ina
Oriola: oriolà -ana
Perpinyà: perpinyanès -esa
Puigcerdà: puigcerdanès -esa
Reus: reusenc -enca
Ripoll: ripollenc -enca
Sabadell: sabadellenc -enca
Sagunt: saguntí -ina
Sant Feliu de Llobregat: santfeliuenc -enca

Santa Coloma de Farners: colomí -ina
Solsona: solsoní -ina
Sort: pallarès -esa

Tarragona: tarragoní -ina
Tarrega: tarregí -ina
Terrassa: terrassenc -enca
Tortosa: tortosí -ina
Tremp: trempolí -ina
València: valencià -ana
Vall: vallenc -enca
Vendrell: vendrellenc -enca
Vic: vigatà -ana
Viella: aranes -esa

Vilafranca del Penedès: vilafranquí -ina
Vilanova i la Geltrú: vilanoví -ina
Xativa: xativí -ina

Estranger:

Àfrica: africà -ana
Albania: albanès -esa
Alemanya: alemany -alemanya
Alger o Algèria: algerí -ina o
algerià -ana
Amèrica: americà -ana, nord-
americà -ana, sud-americà -ana
Anglaterra: anglès -esa
Àrabia: àrab
Argentina: argentí -ina
Àsia: asiàtic -ica
Atenes: atenès -esa o atenenc -enca
Austràlia: australià -ana
Àustria: austriac -austriaca
Bèlgica: belga
Berlín: berlinès -esa
Bolívia: bolivià -ana
Brasil: brasiler -era
Bulgària: búlgar, búlgara
Canadà: canadenc -enca
Colòmbia: colombià -ana
Corea: coreà -ana
Cuba: cubà -ana
Dinamarca: danès -esa
Egipte: egipci, egipcia o n
egipcí -ana
El Caire: cairet

Etiòpia: etiop
Filipines: filipí -ina
Finlàndia: finlandès -esa
França: francès -esa
Ginebra: ginebrí -ina
Grècia: grec -ega
Guatemala: guatemalenc -enca
Havana: havà -ana
Holanda: holandès -esa
Hongria: hongarès -esa
Índia: indi, índia
Iran: iranià -ana
Iraq: iraquià -ana
Israel: israelià -ana
Itàlia: italià -ana
Iugoslàvia: iugoslau -ava
Líbia: libi, líbia
Londres: londinenc -enca
Luxemburg: luxemburguès -esa
Marroc: marroquí -ina
Mauritània: maurita -ana
Mèxic: mexicà -ana
Moscou: moscovita
Nicaragua: nicaragüenc -enca o
nicaragüeny -enya
Noruega: noruec -ega
Pakistan: pakistanès -esa
Palestina: palestí -ina
Paraguai: paraguaià -ana
París: parisenc -enca
Perú: peruà -ana
Polònia: polonès -esa
Portugal: portuguès -esa
Roma: romà -ana
Romania: romanès -esa
Rússia: rus, russa
Síria: sirí -ana
Suècia: suet, sueca
Suïssa: suís, suïssa
Tunís: tunisenc -enca
Turquia: turc, turca
Txecoslovàquia: txece, txecca
Uruguai: uruguaià -ana
Veneçuela: veneçolà -ana
Vienna: vienès -esa
Xina: xinès -esa

B.S.

AMB
 ★ **EN "PARERA"** ★
 ★ **Entrenador del C.D.F. Santa Eugènia** ★

● Joan Bisbal Parera, conegut professionalment per "Parera", nasqué a Manacor fa trenta vuit anys. La seva vocació futbolística es va iniciar a Sóller on va jugar tres anys d'infantil. Amb l'equip de Fornalutx jugà una temporada de juvenil per passar després a La Salle i Sant Felip. Aleshores fou cridat a la Selecció Balear. Acabada l'etapa juvenil, La Soledad de 3a. Divisió no fixà, causant una molt bona impressió. Va ésser així com el Mallorca de Primera s'interessà per Ell; era l'any 1.966. Començava una nova etapa de cinc anys d'aquell centrecampista del Mallorca de la 1a i 2a divisió. Després va anar al Calvo Sotelo; seguidament dos anys al Levante, una temporada al Huesca, una al Tortosa, després al Constança, al Toledo i tres anys a EE.UU. Acabada la fase activa com a jugador, va continuar i continualligat al futbol com a entrenador, primer a una escola de nins de Paguera, i ara com el mïster del Santa Eugènia.

---oOo---oOo---oOo---

● Joan, durant quasi vint i set anys t'has dedicat al futbol i has conegut ambients diferents i situacions diverses; quina etapa és de la que guardes més bon record?

Bé, jo sempre ne viscut per i del futbol, que és sa meua droga. S'etapa juvenil va ésser molt important perquè vaig vestir sa camiseta de la selecció balear. S'etapa del Mallorca també me va estimular molt, sobretot sa temporada 68-69 que varem pujar a Primera; titular tota sa temporada, vaig fer 7 gols. En Kubala me va cridar per anar a la selecció absoluta, però després el Mallorca jugava malament, i aleshores ja no se fixen tant amb els jugadors encara que ho fassin bé.

● Per què elegires el futbol com el teu medi de vida?

Supòs que és perquè desde petit ja ho duia dins sa sang. Aleshores per anar a jugar un partit o per fer els entrenos feia tres quilòmetres a peu, de dia o de nit. Si vols te cont una anècdota de quan tenia quatorze anys: el dia que se casà sa meua germana, sa missa va acabar a les dotze i ja m'esperava un amic per anar a Sóller a jugar un partit amistós. Envers d'anar al dinar, vaig partir cap al camp de futbol. S'afició era com un foc increïble.

● Tothom recorda la teua etapa al Mallorca amb els Gost, Doro, Sans, Victoriero, Robles, Parera, ... Com recordes aquells anys?

Sobretot s'any que estiguérem a Primera Divisió, tenc records agradables de certs partits; per exemple, a Sabadell erem 9 jugadors mallorquins que jugavem; al camp del Madrid varem empatar; guanyarem al Barcelona. Personalment vaig jugar 30 partits i en donaren el premi de la regularitat. Teniem en Forneris com entrenador.

● Quina diferència hi veus entre un jugador de fa quinze anys i el d'ara?

Ara el jugador està menys motivat deportivament, però hi està per altres interessos: la premsa, els doblers, etc. El jugador està respaldat econòmicament. Abans hi havia més il·lusió per jugar; ara és més material; hi ha menys espectacle. El futbol d'ara es basa amb el físic.

● Com pot repercutir l'exagerat interès econòmic del món del futbol en benefici de les relacions humanes entre jugadors, tècnics i directius?

La repercussió ha d'ésser negativa.

Ara els jugadors pareix que no tenen sentiments; són màquines. Si perden un partit no s'en preocupen gaire perquè saben que tenen un sou garantit. Nosaltres, si perdiem, fins i tot estavem empegueïts de sortir de ca-nostre. L'equip era una massa; erem amics.

● Has tingut qualqua lesió d'importància?

Gràcies a Déu, no. Unicament vaig lesionar-me es nas a un partit amistós a Sabadell. Però d'importància, no ne tingut res. He tingut molta sort durant els 26 anys de jugador.

● Quina influència té el públic damunt un jugador al moment del partit?

Influeix bastant. Un jugador que té un mal moment es pot superar o es pot esfonsar segons la reacció de la banda.

● Tú que has estat al Mallorca, quins poden esser, si n'hi ha, els mals de l'equip mallorquinista d'avui?

● Si no se planifica de cara al futur implantant el futbol base, dirigit per mestres professionals, el Mallorca no té res a fer. És precis una cantera pròpia.

● =====●

● Com ha sorgit l'idea d'entrenar el Santa Eugènia?

Mira, com saps, tenc una caseta de camp aquí aprop, i l'any passat vaig assistir a qualqua partit. Vaig començar a conèixer els jugadors i altre gent de Sta. Eugènia. Me proposaren jugar amb l'equip, si volia col.laborar, primer com a juga-

dor i després com a entrenador. La resposta va esser que feria lo que podria per ensenyar als jugadors.

● La teva carrera d'entrenador acaba de començar; quines metes vols aconseguir com a tal?

Enguany és com una prova, com un reto personal per veure si m'agrada o no. Si veig que m'interessa, que m'agrada, que tenc qualitats, a lo millor aniré a fer el curs nacional per el més de juny. Es com un trampolín per començar sa carrera. Es una prova davant jo mateix.

● Què penses del Club de Santa Eugènia, en general?

Veig que, dins sa seva modestia, estan treballant molt bé. Un grup d'amics que pareix estan organitzats.

● Quina meta vols aconseguir com entrenador del Sta. Eugènia?

Que a part de jugar al futbol lo millor possible, intentar formar un parell d'al.lotets que tenen un porvenir. Jo els ensenyaré tot lo que sé. N'hi ha que podrien anar a categories superiors. M'agradaria que el Sta. Eugènia fos un equip deportiu, modest, però que tingués una disciplina damunt el camp i que defensàs el Club, els colors i el poble; saber guanyar i saber perdre; això és el meu objectiu.

● Tinguent en compte el nivell de la categoria, quines condicions ha de tenir un jugador per jugar a 3a. Regional; és a dir, en qué es basa el joc?

La qüestió és fer una gran pretemporada. Nosaltres ho planificarem amb molt de temps d'antelació (11 setmanes). És important la força física per aguantar els noranta minuts.

● I un entrenador de 3a. Regional, quines qualitats ha de tenir?

S'ha de saber adaptar als al.lots, que fan feina totlo dia; no cobren doblers. Ha de tenir una psicologia, una mà esquerra; ha d'intentar tenir contents als qui juguen i als qui nó.

● En quina linea (defensa, mitja, delantera) treballes en mes intensitat?

El futbol d'avui se basa en el centre del camp. És allà on se guanyen els partits.

● Hem comprovat que a bastants partits has aplicat un 4 - 4 - 2, creus que aquesta és la millor fórmula?

De fet no tenim tres puntes natos; si tingués dos extrems ràpids i un 9 autèntic, a lo millor dins es nostro camp feriem un 4 - 3 - 3. De totes maneres, la 4-4-2 és molt elàstica; és molt interessant; la juguen quasi tots els equips del món. Inclús el Madrid que te 6 delanters, aplica un 4-4-2 dins ca-seva. És la tàctica ideal per qualsevol entrenador.

● Als partits que hem presentat, hem notat que hi ha hagut fases de joc molt interessant, és a dir, s'ha jugat be; però després hi ha hagut baixos impressionats. Es normal això?

També succeeix als equips millors del món. No se pot jugar norante minuts a un ritme intensiu. Hi ha moments en que els jugadors se relaxen.

● Veus clar l'ascens a Segona Regional?

Jo interiorment és sa meva il.lusió; però no ho he publicat mai perquè un entrenador no ho pot dir. Sa meva missió és entrenar, que els jugadors tenguin disciplina i que ho fassin lo millor possible. Jo tenc il.lusió, però no ho puc prometre.

● Si l'equip ascendeix a Segona, continuaràs lligat al Club com entrenador?

Si veig que la plantilla segueix com ara, si venen a entrenar i veig que tot va be, crec que no tendria problemes.

● És suficient l'actual plantilla?

Sí, de moment sí.

● On seus mes tranquil al banquillo, al Pou Nou o a fora?

Pareix mentida, però al Pou Nou, perquè veig que hi ha una afició fenomenal. Aquí estic molt tranquil. Serà molt difícil perdre un punt aquí dedins.

● Què diries a l'afició del Santa Eugènia?

La seva presència motiva els jugadors. Que no desanimi mai; que ani mi inclús quan els jugadors no ho fan del tot be. Daman a aquesta afició, gran afició, que acudesqui al camp com ho fan i que animi, que en guany les donarem satisfaccions molt bones.

■ Per acabar aquesta conversa que hem mantingut amb en Ferrera, li hem demanat si s'atrevia a definir els seus jugadors, destacant les principals característiques del futbol particular dels qui en freqüència s'alineen cada diumenge.

Les seves opinions individuals són les següents:

▲ Mayol. - Ha millorat molt de l'any passat. Ha fet partits fenomenals.

▲ Ferrà. - És valent, suïcida a ses sortides. Molts de reflexes. És segur.

▲ López. - Al.lot jove; ha entrenat a tope. Pot anar a més. Pot ésser que li falti agressivitat. Té qualitats per ésser un bon lateral.

▲ Maties Canyelles. - Joc agressiu; ràpid. Millora de cada dia.

▲ Bauçà. - Ha de tenir molta moral; és un llibero autèntic. - S'està superant.

▲ M. A. Canyelles. - Té ses qualitats típiques d'un central; marca; s'anticipa; va de cap; i fa ses faltes menys possibles.

▲ J. Crespi. - Molt tècnic, - complet; juga amb ses dues cames. És un especí de Gordillo per noltros. Fa molt de mal als contraris.

▲ J. Canyelles. - És una màquina. Té disciplina; té futbol base; és regular; té col·locació.

▲ P. Crespi. - Tenent físic, és un fora de serie. Té una gran cintura; pot rompre dos contraris dins un metre.

▲ J. Jaume. - Per ses seves condicions, ha d'estar molt fort. Si se limita a turar el balón i jugar al primer toc, pot ésser sa figura del centre del camp. Té qualitats.

▲ Carbonell. - Molt tècnic. Te molta visió de joc.

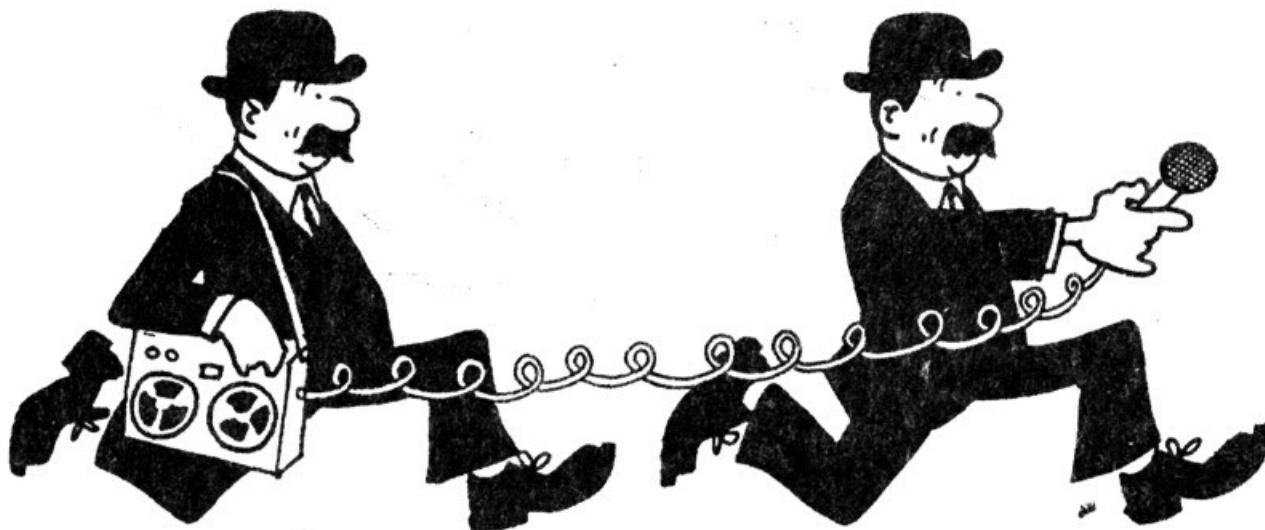
▲ Sastre. - És es nostre Neskens; te potència, voluntat i disciplina.

▲ Amengual. - Sap aguantar el balón; ha de jugar dins s'àrea; pega a porteria. Posa molta il·lusió.

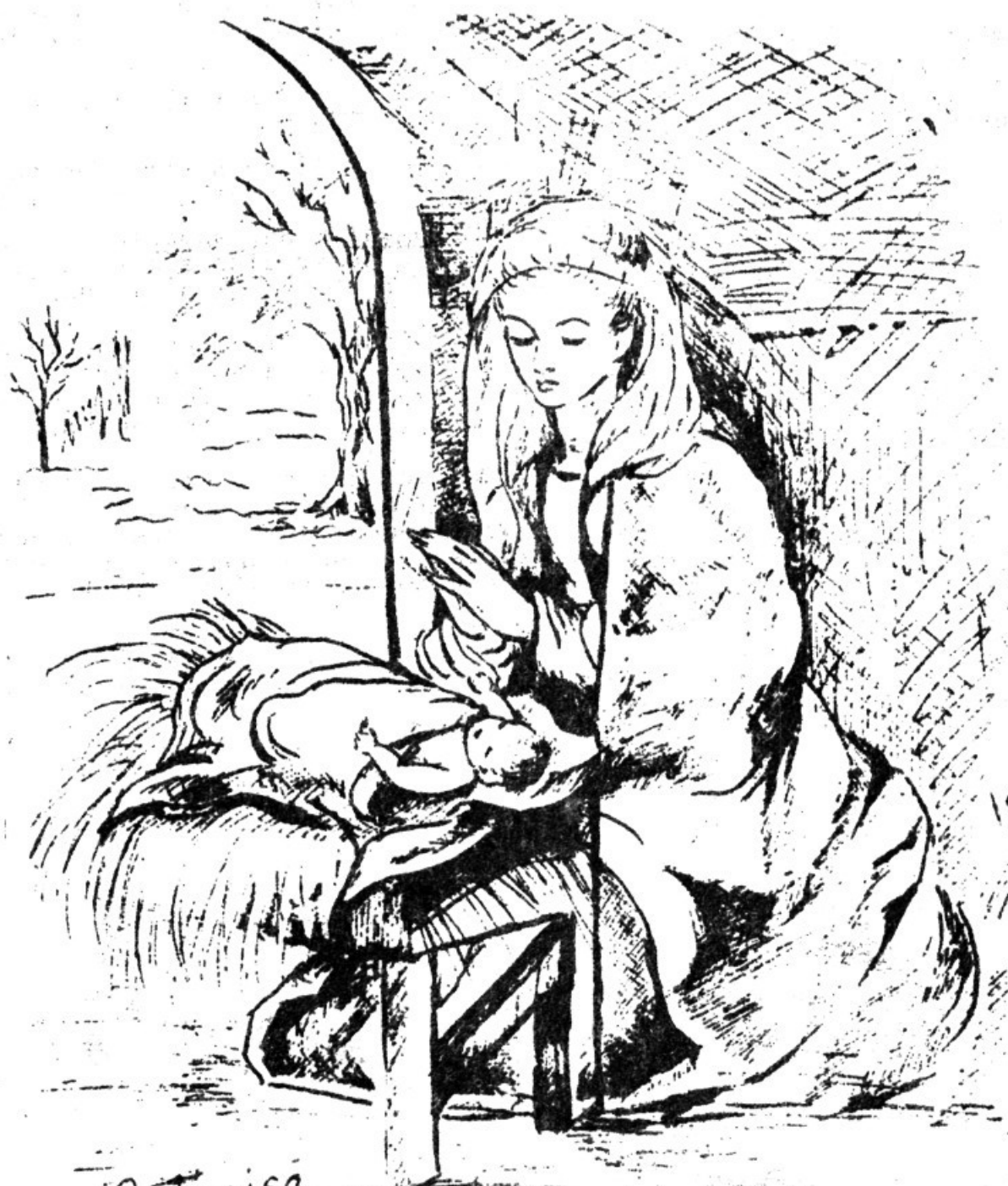
▲ M. Crespi. - Te unes qualitats fenomenals. Li han de controlar el seu caràcter; és un poc nerviós. - Si se cuida pot arribar amunt.

(Per definir el reste de jugadors, que no s'alineen en tanta freqüència, se necessita més temps d'observació, per el que a una propera Revista seràn objecte d'atenció.)

Miquel Coll Isern. -

•• LA MARE ••

C. Inciso

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA COOPERACIÓ I LA CULTURA

JO, LA TEVA MARE

CARTA FINAL D'UNA MARE AL FILL QUE S'HA FET GRAN

Ja ho sé, tens mil excuses per comportar-te tal com ho fas. Si no fas un esforç perquè es pugui conviure amb tu, si desarticules la meua vida quotidiana, si te comportes d'una manera anàrquica i desordenada, si ho romps total teu voltant, tant els objectes com els impulsos, és perquè ets jove.

És difícil ser jove, me'n record molt bé.

Sempre he trobat estúpida la llegenda dels "millors anys de la vida". Els únics "anys bons" són aquells en que nos sentim bé a la nostra pell, de gust amb el nostre personatge. Falta un bon troç de vida adulta per arribar-hi; per arribar a aquest retrobament de nosaltres mateixos.

Tothom vos té enveja perquè teniu 20 anys, i tanmateix no hi ha res que sigui tan desconcertant i complicat. Diuen que els joves sou feliços, i resulta que estau plens de complexos. Vos atribueixen l'entusiasme i l'empenya, i resulta que remugau interrogacions i dubtes. Vos creuen despreocupats, essent així que les vostres angúnies existencials es multipliquen quan arribau al llindar de la vida activa. Nos calmareu fins des cap de molt de temps, quan hagi entrat a la roda.

En quant a l'amor, el cercau, hi creis, però amb prou feines si en coneixeu les alegries, molt més sovint les decepcions i les penes.

M'emocionaves de veres amb els teus complexos, els teus dubtes, els teus sospirs i les teves bestieses.

Ves per on, estic fent el paper d'una mare amb el cor molt gros. Ves per on trob excuses per tu.

Un cop expressats els meus retrets, inquietuts, decepcions i frustracions, em fa l'efecte que m'he alliberat d'alguna manera. He abocat la meua còlera, i ara veig que no te'n faig cap de retret.

Ja sé que he envellit, ja no som tan jove en la manera de ser la teua mare, però és possible que les nostres relacions en surtin millorades.

L'única pega és que per establir una relació de qualitat han de ser dos. En primer lloc dos que ho vulguin, i després dos que hi treballin. Dos que es vulguin passar la pilota de la tendresa.

Hi ha una cosa que és segura: jo, per la meua banda, he deixat de jugar tota sola contra la paret de la teua indiferència. Per tant, per restablir els llaços que s'han afluijat una temporada, esperaré fins que tu ho desitgis.

Perquè tenguem una oportunitat de retrobar-nos, has de madurar una mica. Has de descobrir, sense que jo t'ho hagi de suggerir (i molt manco imposar-t'ho) que la tendresa és un valor segur que permet fer content l'altre, sense cap altra raó que les ganes de fer-lo content. No és una tendresa d'infant, sempre un poc interessada, sino una verdadera tendresa de persona gran.

Entre una mare i un fill - adult, aquesta tendresa pot tenir un gust exquisit.

Encara tenim per endavant una vintena d'anys durant els quals podem treure profit d'aquesta relació. Després hauré entrat en la darrera volta i tendré els cabells massa blancs i el cor massa fràgil perquè ens comportem de veres, d'igual a igual. La me

-va debilitat romprà l'equili-
bri de les nostres relacions de
força.

Es ara, molt aviat, totd'una,
quan vertaderament tenc ganex -
de ser amiga teva.

Per ventura no en sentiràs -
mai la necessitat o el desig? -
Passa més sovint de lo que mos
pensam, això de que els adults -
'oblidin' els seus pares. Conec
una velleja tendre i abnegada, =
afectuosa, amorosa, alegre, au-
tònoma, que només veu el seu --
fill una volta en l'any, o molt
poc més. No ha entès mai per --
què; i ell, segurament, tampoc.

No triam els pares, igual --
com no triam els fills. Com que

tenc ganex de que tu tornis ---
adult i responsable, també assu-
mesc la idea de que pots deci-
dir oblidar-me.

Si és així, m'esforçaré per
no fer-nos massa culpables, a tu
i a mi.

Sigui quin sigui el nostre -
futur, has de sebre només que
sempre conservaré un record me-
ravellós de la teva infància.

I tu?

La teva mare

(del llibre: "JO, LA TEVA MARE", de
Christiane Collange.
Ed. Altafulla, Barcelona 1985.)

A la "Guia de Balears" publicada a Mallorca l'any 1915 =====
sobre textos de D. Benito Pons Fàbregas, diu de Santa Eugènia:

"Villa con Ayuntamiento de 1.405 habitantes de H. y
"1.639 de D. situada a 20 kms de Palma a cuyo parti-
"do pertenece. Produce cereales, almendras y vino.-
"No posee fábricas ni edificios dignos de mención,=
"ni existe fonda donde hospedarse, pero se preparan
"comidas en Ca'N Pesquet, calle de la Plaza num.2.
"Modo de efectuar el viaje, Por ferrocarril hasta
"Sancellas." (?)

Nicolau (Ses Coves)

* LA POBLACIÓ AL SEGLE XIX *

** Sens cap mena de dubte podem dir que l'evolució demogràfica del segle XIX és clarament expansionista i endemés acumulativa ja que la població del nostre poble presenta els seus màxims nivells cap als darrers anys d'aquest segle.

*La natalitat dels primers anys de segle presenta un cert estancament i la mortalitat, per la seva banda, presenta unes considerables oscil·lacions amb un màxim de 47 morts l'any 1.804 prova de que les crisis agràries de l'època moderna continuaven encara a la societat d'aquells anys. A partir dels deu primers anys de segle el procés evolutiu és contrari: és la natalitat la que va augmentant mentre que la mortalitat va deuant, sempre mantenint una línia en fortes oscil·lacions.

*Aquestes oscil·lacions són degudes a les crisi demogràfiques que dissortadament es repeteixen al llarg del procés històric. Una de les més clares del nostre segle XIX és la produïda els anys 1.842-43; la mortalitat supera a la natalitat després de més de trenta anys i això és degut a una estranya epidèmia que sobre tot, els mesos d'agost i setembre de l'any 42 va produir una considerable mortalitat infantil, en els llibres de defuncions consta que la causa de la mort dels infants era constipat.

*Circumstàncies molt semblants són les que l'any 1.887 produeixen la tercera crisi demogràfica important del nostre XIX, els morts són aquest any 55 i com a causes es presenten "bronquitis i pulmonies", l'única diferència a considerar és que en aquest cas no hi ha gaire diferència entre mortalitat adulta i mortalitat infantil.

*La segona crisi de mortalitat és la produïda l'any 1873, si l'analitzem en darrer lloc és

perquè té molt poca relació en les dues anteriors i endemés és l'única que permet establir comparació amb la situació de la resta de l'illa. Les morts d'aquest any varen esser 55 i la seva causa l'hem de cercar en la darrera gran epidèmia de pigota que es va produir a l'illa de Mallorca.

*Aquest són els tres moments negres de l'evolució de la població del nostre poble al llarg del segle XIX. Deixant-los un poc al marge hem de dir que l'evolució va esser creixent en base a un creixament sostingut i acumulatiu que va arribar al seu màxim l'any que obria la present centuria, vegem-ho en xifres absolutes:

*L'any 1.840 -dos anys abans de que el nostre poble es constituís en municipi independent separant-se del de Sta. Maria- hi havia un total de 1.162 habitants de entre ells els joves, menors de vint anys, eren 447, això representava un poc més del 38 % de la població.

*A 1.868 podem observar que la població es mantenia en el mateixos nivells, hi havia 1.250 habitants i els joves en representaven el 37 %.

*Vint anys després, a 1.887, la situació havia canviat considerablement, eren 1.509 els habitants i n'hi havia 653 menors de vint anys, el que representa el 43 % del total.

*L'aument de la població jove és la mostra més evident del creixement de la població que es mantén fins a arribar al màxim de 1.633 habitants l'any 1.900, de llavors ençà, demogràficament parlant la evolució ha estat en tot moment negativa.

P.M.

ALEGREMOS LA VIDA ●●●

RESPETEMOS SU INDEPENDENCIA

Expertos en el campo de la geriatría señalan que cuando los padres empiezan a dar muestras de no poder bastarse a sí mismos, los hijos adultos se sienten obligados a cuidar de ellos, pues, de lo contrario, se consideran culpables. No obstante, los especialistas afirman reiteradamente que *es el individuo mismo el que debe decidir su calidad de vida, y que es su opinión a este respecto el mejor indicador de lo que debe hacerse y cuándo.*

La mayoría de los ancianos se aferran a su autonomía todo lo que pueden, y con razón. Gran número de psiquiatras consideran que todos los individuos, incluso los ancianos y los enfermos, tienen derecho a dirigir el rumbo de sus propias vidas. Ni siquiera los hijos más preocupados y cariñosos pueden (salvo en circunstancias extremas) imponer soluciones con las que sus padres no estén totalmente de acuerdo.

NO DECIDIR POR ELLOS

Un error muy común se produce con la muerte de uno de nuestros padres, afirman los expertos. El apenado y confundido viudo se ve arrancado de su casa «por su bien» y, a la vez, de sus amigos y actividades cotidianas. De esta manera, se le niega el derecho de encauzar su vida y de ajustarse a su manera a la nueva situación.

Obviamente, llega un momento en que los ancianos dejan de ser completamente independientes. Y es posible entonces que busquen ellos mismos una solución al problema. Naturalmente, si son víctimas de enfermedades mentales o físicas graves, los hijos deben tomar las riendas. Pero incluso en estos casos, es preferible no tomar una decisión sin antes consultar con una persona ajena a la familia: un médico, un psiquiatra, un asistente social o un sacerdote.

Aunque no debemos imponer a nuestros mayores una dependencia innecesaria e indigna, tampoco debemos distanciarnos de ellos de modo que les causemos pena o daño. Ayudémosles siempre que lo necesiten o lo pidan.

LEVANTARLES LA MORAL

En un estudio llevado a cabo hace algunos años, un grupo de ancianos enumeraron una serie de factores que les levantaban la

Si bien es cierto que nos resulta imposible modificar algunos de estos factores, si *hay* algunas cosas que podemos hacer para levantar el ánimo de nuestros mayores.

QUE SE SIENTAN UTILES

Es absurdo suponer que nuestros padres no deben estar al tanto de nuestros problemas familiares. Cuando les hacemos partícipes de nuestra vida, les demostramos que les necesita-

ALEGREMOS LA VIDA DE NUESTROS VIEJOS

Han cambiado actitudes respecto a la vejez. Si antes este período era considerado una etapa venerable en la que se recibía la recompensa por toda una vida de trabajo, hoy día el acento está puesto en la juventud y el vigor. A ojos de muchos jóvenes, la vejez es una temible perspectiva.

moral. Entre los más importantes estaban: la relación social, los entretenimientos y diversiones, las actividades productivas, las comodidades, la seguridad económica, la movilidad, la salud, el vigor y la supervivencia. Los motivos más frecuentes de depresión eran: la dependencia física y económica, las molestias físicas, el debilitamiento de los sentidos, la soledad, el no sentirse necesitados, la inactividad, la inmovilidad, el deterioro de la memoria, la falta de respeto, el miedo a la muerte y los problemas de los demás.

mos y que pueden aportar soluciones a nuestros conflictos.

Llevémosles revistas, recortes de periódicos, fotografías, libros y discos, o invitémosles a ver una película o a escuchar un concierto. Si viven lejos, es una buena idea escribirles una carta por semana, o regalarles un cassette y enviarles cintas grabadas. También podemos pedirles que, en una cinta o por escrito, recojan la historia familiar.

A menudo, los ancianos vuelven a sentir interés por pasatiempos de la juventud. Si nuestra

madre siente deseos de tejer prendas de punto para toda la familia, no la dejemos sin tarea. Con nuestro apoyo e interés podemos hacer que la actividad de nuestros padres —cualquiera que sea— adquiera un significado.

Finalmente, si nuestra madre de 78 años se empeña en seguir fregando el suelo de la cocina a mano, de nada sirve hacerle reproches. Después de todo, el día en que nuestra madre deje de interesarse por el suelo de la cocina dejará de interesarse por la vida.

PREOCUPARSE POR SU SALUD

La gente mayor suele perder interés en la comida porque sus sentidos del sabor y del olfato se van debilitando; y también por causa de la depresión y la ansiedad. Otra razón la constituyen las molestias de dientes y dentaduras postizas. Trate de averiguar cuál es la razón de su falta de apetito y discútala con ellos y un facultativo. A medida que los procesos digestivos se hacen más lentos, es probable

que cinco comidas diarias ligeras les sienten mejor que tres más completas.

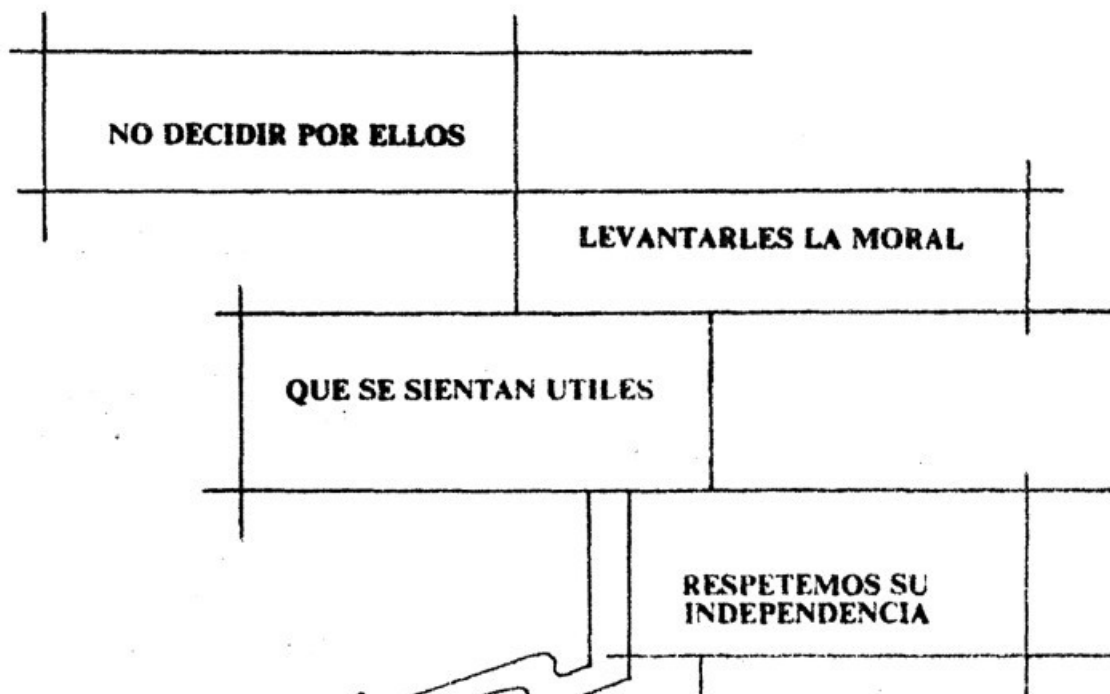
Vigile la posibilidad de accidentes en el hogar. Deshágase de alfombras que resbalan y asegúrese de que el suelo no presente desniveles; ponga luces más potentes en los rellanos de escalera; instale pasamanos junto al inodoro y la bañera y coloque una alfombrilla antideslizante en esta última; compruebe que los utensilios de cocina están en lugares accesibles y que no tienen que esforzarse para alcanzarlos; cuelgue en la cocina un reloj de alarma que les recuerde que el horno está encendido.

A medida que envejece, el individuo y su familia se van encontrando ante una serie de disyuntivas. Salvo en el caso de hijos únicos, el cuidado de padres ancianos debe ser una tarea compartida por todos los familiares cercanos. Quizá no se logre la solución perfecta, pero todo lo que se haga —dentro o fuera de su casa o de la nuestra—, si se hace con amor, respeto por ellos y por los demás miembros de la familia, será lo mejor que haya podido lograrse.

«No imponer a nuestros mayores una dependencia innecesaria ni distanciarse de ellos de modo que se les cause pena o daño.»

... DE NUESTROS VIEJOS

del nº 1150. Nov. 85
de Pregones PS.

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

SONET

Felicitat, concòrdia, alegria,
igualdat, amistat, germanó pura,
prosperitat, il·lusió, dolçura,
bona voluntat, fervor, simpatia.

Esperança, benestar harmonia,
conformitat, confiança, ternura,
paciència, lleialtat, fe madura,
caritat, sumissió, companyia.

Modèstia, resignació, lloança,
amor sublim, fraternitat sincera,
honestitat, humanitat, templança,

respecte, devoció, pau duradera,
salut, beldor, conhort, ditxa i gaubança.
Això és el BON NADAL que un sempre espera.

DOLOR D'AMOR

T'estim més, roja sang
de tall obert, dolor,
separa tendre carn,
sanglota vermell color,
més gran separació.

Glops, no passa, suau coll
s'aferra, carnesos parets,
gargoletja ofegant,
s'endinsa, fa moll
la dona que ets,
envermelleix esquitant,

la joia del naixement,
fill.

Bernat fill de rei

Tià COLL

UNA LLUM PER LA PAU

(CONTE DE NADAL)

=====

En Xim era un al·lot inquiet. Somiava fer grans coses a la vida. Volia lluitar per la veritat i la justícia. No entenia per què tants nins es morien de fam. Tampoc entenia perquè encara hi havia pobres al món. Li costava molt reparar tir entre els amics les seves coses; li havien ben ensenyat els grans a gaurdar-les gelosament.

Per Nadal va sentir parlar de posar una llum a casa com a símbol de la pau. Ell també la volgué encendre. Amb uns quants doblers que tenia va comprar-se una espelma ben gruixada i la posà vora el betlem. Aquella llum significava per a ell tota una esperança. Ell pertanyia als quatre mil milions d'habitants del món.

Cada dia de les vacances passà una estona vora el ciri encès. Enlluernat, pensava en els nins com ell que, al Líban, al Salvador, a l'Irà o al Xat, no tenien casa perquè la guerra l'havia destruïda. No entenia gens ni mica com uns homes grans dels seu país, que deien voler la pau, seguien construint armes i les env iaven a aquells països tan llunyans perquè es matassin.

Un vestre que no podia dormir-se, pensava en la conversa que havia sentit a taula tot sopant. Son pare, quasi plorant, explicava que ells també, a qualsevol moment, podien ésser destruïts si els arribava un missil. Altres països també tenien els missils preparats per ser disparats i també deien que ho feien per defensar-se. Entre esclats i holocaustes de pobles, la son anà destriant un somni d'angoixa i de mort. Sols la flama del seu ciri es movia; era tot un signe de protesta contra la quietud final.

L'endemà en Xim, sempre davant la llum del ciri, seguí pensant. Estava descoratjat perquè podia fer tan poc per la pau del món, però estava segur d'una cosa: les armes i la guerra les feien els homes. Si és així, també hi ha d'haver la manera com els homes podem desfer-se de les armes i poden assegurar la pau, deia tot conseqüent.

Ell anà importunant les persones grans; els demanava què feien perquè arribàs la pau al món.

- uns li deien que la millor manera perquè no hi hagués guerra era estar ben armats; així els altres tindrien por i no atacarien.
- altres parlaven d'unes reunions de delegats i caps d'Estat on sempre es discutia i discutia.
- hi havia els que asseguraven que la millor defensa era no pensar-hi; la guerra era lluny encara.

- algú també li digué que la pau comença dins el cor de cada persona quan deixa un poc allò que es seu, i es posa a compartir amb els altres allò que té: alegria, amor, temps, saber, treball, casa, diners...

Ell no sabia quina resposta era la millor; era molt jove encara i les belles paraules l'embullaven, però insistia: Hi ha d'haver una manera que faci arribar la pau. Si els homes volen, un dia destruiran les armes i en feran eines de vida.

A la nit, novament, sols la llum de l'esperança il·luminava la casa. Era el símbol de l'esperança inquieta d'en Xim. Com la seva, altres llums resplendien a moltes altres llars. Eren milers i milions de llumets. Nosaltres a casa també teníem una llum encesa.

Era Nadal. La Pau arribaria.

"JUSTÍCIA I PAU". MALLORCA

EL PREU DE LA GUERRA

ENTREVISTA AMB

Arcadi Oliveres,
Subdirector del Secretariat de
"Justícia i Pau" de Barcelona,

El CETEM ha organitzat una setmana de conferències-col·loquis entorn de la problemàtica vida-mort. Una de les xerrades més concorregudes fou la que tractava "Guerra i pau: factors multiplicadors de mort i repte de vida". Hem aprofitat l'avinentesa per fer dues preguntes al ponent.

■ Quines són les conseqüències que sobre la situació econòmica mundial genera la cursa d'armaments?

- Es pot afirmar que malgrat la no existència d'una "guerra calenta" generalitzada, és a dir encara que les armes es trobin en situació passiva i no en activitat tenen ja efectes destructius sobre el teixit econòmic dels països.

Cal distingir però entre els efectes en els països desenvolupats: els efectes en els països del Tercer Món:

En els països desenvolupats les despeses militars que comporta la cursa d'armaments dificulten notablement l'acompliment dels objectius clàssics de la política econòmica. Com és sabut la gestió econòmica de l'Estat preten fonamentalment la plena ocupació, l'estabilitat de preus, l'eficàcia, la distribució equitativa de la renda; la protecció de l'entorn ecològic. Doncs bé, les despeses anomenades de "defensa" juguen gairebé sempre en contra d'aquestes finalitats:

- perquè al utilitzar en gran quantitat recursos escassos (matèries primes, energia, investigació, capital financer, tècnics especialitzats, etc.) els redueixen la seva disponibilitat en el mercat i fan que els seus preus s'encareixin repercutint sobre el nivell general de preus;

- perquè contràriament al que normalment es diu, les indústries d'armament no generen gaire ocupació ja que el seu alt grau tecnològic fa que necessitin molt capital i poca mà d'obra encara que molt especialitzada. Les Nacions Unides i els governs de molts països han constatat que per a una mateixa inversió els llocs de treball que es creen a la indústria civil són superiors als que es creen a la indústria militar.

- perquè al ésser indústries sense gaire competència i amb un client segur com és l'Estat no busquen l'eficiència o la productivitat sinó que cerquen la producció de sistemes d'armes cada cop més sofisticades, per armar a les quals es precisa una important despesa inicial en investigació.

Aquesta notable utilització d'investigadors els detreu d'altres ocupacions de recerca en el camp de la salut, de l'alimentació, etc.

- perquè al destinar per a la defensa una part molt important dels recursos de l'Estat impedeixen altres utilitzacions socials alternatives (pensions, salut pública, hospitals, educació, etc.) que són les que normalment afavoreixen a la població de renda més baixa.

- perquè desvia les inversions públiques cap a produccions sense utilitat econòmica: la diferència entre produir un tanc o un tractor es troba en que aquest darrer és un bé de capital que servirà per a obtenir noves produccions mentre que el primer no és ni un bé de consum ni un bé de producció, la seva utilitat econòmica és nul·la i el seu ús polític és millor que no es produeixi;

- perquè el malbaratament de recursos escassos i la destrucció de l'entorn que produeixen els assaigs de les armes nuclears; les proves de les armes convencionals no són precisament un ajut pel manteniment de la riquesa ecològica dels països.

● En els països subdesenvolupats a més a més dels problemes esmentats, s'en hi afageixen altres?

- Sí; d'enorme gravetat:

- en primer lloc el fet de que -a diferència dels països rics en que les armes es solen mantenir enmagatzemades- en els països pobres les armes s'utilitzen constantment per a la destrucció de vides humanes; per a la destrucció d'objectius econòmics;

- en segon lloc perquè la possessió d'armes

per part dels països subdesenvolupats els obliga a gastar més divises que els hi són per una banda molt difícils d'obtenir i que els hi condueix fer servir en altres utilitzacions més completes.

De vegades per a obtenir divises els països subdesenvolupats exporten productes agraris en detriment de llur pròpia alimentació i un cop obtingudes no les apliquen a necessitats bàsiques de l'agricultura, de la higiene, de la salut, la l'educació o de les obres públiques, sinó en l'acumulació d'unes armes que d'aquesta manera es poden qualificar com a doblement mortíferes: per les morts que causaran els conflictes i pels vius que deixaran morir al no poder cobrir les seves necessitats bàsiques;

- en tercer lloc l'adquisició d'armes per part del Tercer Món als països rics crea en els primers dependència envers el subministrador i normalment també endeutament.

En síntesi es pot dir que en els països subdesenvolupats les despeses militars són un element substancial per a mantenir els països en el cercle viciós de la pobresa.

vd.nº11 rev."Arran"
pags 6-7.Nov.1985.-

++LA VENGUDA++

TINA TURNER: LA TIGRESA PREFERIDA

*☆ Està com mai. Està arrollant en -
Espanya i va ser disc d'or el seu -
LP "Private Dancer" (Bailarina Pri-
vada) amb el single de igual títol
pujant en les llistes també. No hi -
ha cap dubte que és la nostra tigre
sa musical preferida. I la seva car-
rera és alucinant amb l'album "Pri-
vate Dancer": triple platí en USA i
Canadà, doble platí en Austràlia, pla-
tí en Anglaterra, Alemanya, Holanda,
Suècia i Nova Zelanda; or en França,
Noruega, Dinamarca, Suïssa, Àustria, -
Sudàfrica, Portugal i aviat en Espa-
nya.

*☆ Tina nasqué el 26 de novembre de
1938 en Bronville, el seu vertader -
nom és Annie Mae Bullock. Tina comen-
çà a cantar en el coro de l'esglé-
sia de son pare; quan trobà a Ike u-
sava el nom de Little Ann però des-
prés de la gravació a duo d'un tema
denominat "A fool in love" (1960) a-
doptà el seu nom actual. La cançó va
arribar al número dos de les llis-
tes de R and B, i al número 27 de -
les llistes pop venent més d'un mi-
lió de còpies. Poc després neixer-
en les Ikettes (P.P. Arnould, Merry
Clayton i Bonnie Bramlet) per a res-
paldar a Tina.

*☆ Durant més de 15 anys Ike and Ti-
na foren un autèntic espectacle, grà-
varen junts més de trenta discs des-
tinats a una audiència integrada --
per blancs i negres per igual: "It's
gonna work out fine" (1961), "Proud
Mary" (1971), "Nabush City Limits"
(1973), "Sweet Rhode Island Red"
(1974), o "River deep-Mountain high"
(1966) són alguns dels majors èxits
de la seva carrera. Pareixia que Ti-
na es quedaria amb Ike per a sempre
però a la segona mitat dels setanta
es produeix la ruptura i segueixen
camins separats.

*☆ La gent creia que Tina sense N'I-
ke no faria res, però s'equivocaren.
Na Tina sense N'Ike fou més Tina --
que mai i demostrà estar a l'estiu
de la seva vida.

*☆ "Private Dancer" (el seu darrer
LP) és una delícia, lo millor que ha
gravat Tina en anys, no domés canta
amb la seva potència habitual, sino
que quan s'enfrenta a un tema repo-
sat, la seva veu adquireix matissos
bells i sensuals.

ESCUTS I LLINATGES

CAPÓ: Aquest llinatge ja existia a Mallorca en el segle XV.

Dos religiosos de gran virtut i ambdós amb el mateix nom i d'una mateixa religio.

Fr. Miquel Capó, Va morir santament en el convent de Mahó en mans dels moros, que varen entra en aquella ciutat en 1.535.

Fr. Miquel Capó, Va morir santament assistint amb ànim i fervor als apestats de Campanet i Buger, servint-los de recror i administrant-los els sacraments, l'any 1.652.

Són armes d'aquesta família un escut tallat en biaix de dreta a esquerra. Part superior negra, i part inferior de plata.

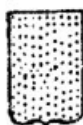
CARDELL: Es tan antiga aquesta família a llumajor que ja a l'any 1.343, Boronado Cardell va fer jurament i homenatge al Rei D. Pere IV d'aragó.

Una branca d'aquesta família se va establir a ciutat a principi del segle pasat, representant aquesta casa D. Andreu Cardell i Parets.

Són armes d'aquesta família un ca negre anant a botar, en camp de plata.

Els colors dels escuts se interpretaran d'acord amb el dibuix coincident:

OR

PLATA

VERMELL

CEL

NEGRE

VERT

MORAT

- NADAL DELICAT -

★ ★ Esbrinar els motius del perquè les festes de Nadal - religioses - es converteixen en gai rebé festes de carrer, d'autèntica bauxa pot resultar tan impossible com inútil. Per altra part no tenim cap intenció d'entrar a discutir el que és o el que hauria d'esser. Si deim tot això és perquè la història, cada any repetida, constata el fet de que les festes nadalenques són un pretexte per sortir del que és habitual, per fer un extraordinari, per sortir i divertir-se més que mai, cosa que ens pareix molt bé. Per això aprofitam per dir-hi la nostra presentant l'opció del cinema com una possibilitat per ventura manco divertida però, en general, molt més enriquidora.

★ ★ Feta la presentació, obligada per les dates, volem aprofitar aquest darrer número de la nostra revista de l'any 85 per dir que l'any que ve, 1.986, endemés d'esser un any nou és l'any d'entrada del nostre país a la Comunitat Econòmica Europea, fet que ha de tenir considerables conseqüències degut, entre d'altres coses, a l'impacte que sobre l'economia tindrà el fet d'obrir les fronteres a la producció estrangera.

★ ★ Aquest obrir fronteres afecta evidentment, a la indústria del cinema, i si sempre hem dit que aquesta indústria no té, aquí i ara, una infraestructura adequada el fet pot esser preocupant; per fer se'n una idea basta recordar quina és la proporció de produccions nacionals i quina la estrangera de les pel·lícules emeses per Televisió. Es clar que noltros no hi podem fer res però cal tenir-ho en compte per que si no ho fan els qui poren, l'impacte pot esser de lo més "alucinant" i sí que serem noltros els que sofrirem les conseqüències.

★ ★ De moment podem dir que la cosa pareix que marxa i els resultats són ben acceptables, aquí en presentam tres bons exemples.

LA VIEJA MUSICA, de Mario Camus és eminenment una pel·lícula de cinema, i això que pot parèixer una redundància no ho és perquè és una constant en l'obra d'aquest director l'importància que te la imatge, a vegades més que la mateixa història del film. En aquest cas diversos componets - l'exili i el basket fonamentalment - configuren una història d'amor en un entorn marcat per la nostàlgia.

★ ★ Producte ben diferent és A LA PALIDA LUZ DE LA LUNA, de José M. González Sinde, el que fora guionista d'algunes de les millors pel·lícules de José L. Garci. En aquest film el que te més importància és el diàlec, la crònica quotidiana d'uns personatges urbans que mesclen realitat i somni jugant amb el temps, no tenen gaire clar el seu passat i volen aclarir el seu futur.

★ ★ Per la seva banda Jaime de Armiñán retorna a les pantalles amb una història de difícil classificació. LA HORA BRUJA és el resultat pretensios d'un llarg treball de recerca de pervivències ancestrals (màgia i bruixeria) en el món d'avui. El resultat és de considerable qualitat, d'aquí que pugui esser un bon candidat a l'Oscar estranger.

★ ★ Bruixes i bruixots conviuen en una història d'amor i màgia, d'aventura i d'inconformisme en una vida ambulant però de sentiments molt estables i ben profunds. Una història atractiva per ella mateixa que es veu afavorida pel marc on es situa, i una direcció d'escena extraordinària afavorida per l'encant d'uns actors que acosten la ficció a la realitat introduint a l'espectador dins l'aureola màgica del film.

P.M.

FUTBOL

★ Santa Eugènia 2
Minerva 1

A un pa-rtit ple de desen-
certs i carent de brillantor,
el Sta. Eugènia guanyà per 2
gols a 1 al Minerva, equip que
basa el seu joc en la força i
la lluita.

D'entrada l'alineació tau-
jana presentava novetats res-
pecte a anteriors partits: en
López jugava en lloc de M.A.
Canyelles, lesionat el passat
diumenge, i Carbonell ocupava
la demarcació de J. Jaume, cas-
tigat per targetes. El primer
quart d'hora, el balón estava
dominat clarament per el cen-
tre del camp taujà, però a -
l'àrea visitant mancaven les
oportunitats de gol, malgrat -
la debilitat del porter queda-
va patent a unes actuacions.
El Minerva es limitava a con-
traatacar, posant en pràctica
la seva millor virtut: la ve-
locitat. És així com al minut
trenta dos, el teòric extrem -
palmesà burla la sortida d'en
Ferrà, que no pot fer res per
evitar el 0 a 1. La serenitat
dels locals es converteix -
aleshores en nervis, que dona-
ven lloc a jugades desordena-
des que acabaven normalment a
peus dels defenses del Minerva.
Però, al minut 45 un llançament
de la part dreta es capejat -
per Carbonell que posa la pilo-
ta a peus de n'Amengual, el qual
no té més que introduir-la a -
la xerxa. L'empat arriba a un
moment psicològic.

La segona mitat, mes dolenta -
que la primera, qualsevol cosa
podia haver passat ja que les
indécissions eren la tònica -
d'un i l'altre equip. La clau
del resultat final s'ha d'atri-
buir pot ésser el distint sig-
ne dels dos porters. Així, men-
tre el visitant fallava cla-
rament al no poder recollir -
una pilota sense perill que -
s'introduí a la porteria (era
el 2 a 1); per altre part, en
Ferrà aturava un penalty.

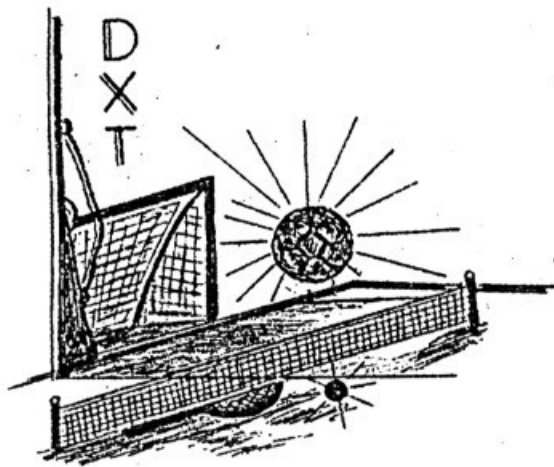
★ Sta. Eugènia 4
Son Gotleu 1

La visita del colista no va ofe-
rir problemes al Sta. Eugènia per-
què defensàs els dos punts en joc, si bé
és veritat que els gols varen ésser
l'únic alicient d'aquest partit; el
demés no és resaltable. En Parets co-
bria el lloc d'en Bauçà i M. Canyelles
sortia inicialment com un espècie -
d'interior, foren les novetats de -
l'alineació.

En general, a la primera part s'acon-
seguia moure el balón en llibertat,
però no es lograva materialitzar les
jugades, excepte devers el minut 20
després de certs tirs a porteria, en
M. Canyelles envia la pilota dedins.
A l'àrea local, en Ferrà se limitava
a neutralitzar dos o tres desconcerts
de la defensiva.

La segona mitat te un signe diferent;
ben aviat arriben els fruits de l'ofen-
siva: una bona combinació a la banda
dreta acaba amb un tir cruçat d'en P.
Crespí dins la porteria del Son Gotleu
Deu minuts després, una mà intenciona-
da d'un visitant motiva a l'àrbit, -
molt protestat al llang del partit, -
per-què senyalàs el màxim càstig, que
transforma J. Crespí; era el 3 a 0, mar-
cador que poc després s'incrementaria
amb el quart gol local. Sense cap re-
sonància important vendria l'únic gol
palmesà al aprofitar una de tantes in-
décissions del centre de la retaguàr-
dia taujana.

En conjunt, actuació discreta d'un Sta.
Eugènia que pareixia pensar en el par-
tit de 8 dies vista.

★ Sencelles 3
Sta. Eugènia 1

Partit de la màxima rivalitat el que es va disputar a Sencelles entre el titular i el Sta. Eugènia; dos equips puntals de la categoria. La victòria va quedar en casa amb el resultat senyalat abans.

L'equip senceller pareixia que encarrilava el partit al primer quart d'hora quan el marcador ja senyala un 2 a 0, amb el qual s'acaba la primera part. Durant la mateixa, el domini de joc s'ha d'adjudicar clarament als locals, més que per mèrits seus, perquè els taujans no lograven crear ocasions perilloses a l'àrea contrària, on el porter senceller demostrà bones qualitats. Després del descans, la tònica és un equilibri de forces i una gradual milloria del Sta. Eugènia a mesura que el temps anava avançant. En López substitueix a M.A. Canyelles, resentit d'un cop, i J. Jaume a Carbonell. Al minut 24, el llançament d'un córner i una falta de marcada a un delanter local, permet ancaixar el tercer gol. És amb aquest resultat quan els taujans juguen millor; però apart d'estar davant un bon equip, es troba front a un àrbit que favoreix la pèrdua de temps, demostrant poques qualitats per dirigir partits importants. Quan faltaven 6 minuts per la finalització, es produïeix una falta a 3 metres de l'àrea grossa local. El llançament d'en J. Crespi s'introdueix al portal senceller. Els 5 minuts restants, dels que s'en perderen mes de 2, no foren suficients per remontar el resultat, malgrat l'anul·lació d'un gol tauja per una objecció bastant subjectiva de l'àrbit.

Pot ésser que una victòria local per la mínima hagués estat més fàcil reflexe del que es va veure damunt el camp.

★ Sta. Eugènia 1
Atc. Vivero 1

S'ha perdut el primer punt al Pou Nou, a més de la possibilitat de comandar la classificació (juntament amb altres dos equips) al empatar a 1 gol contra l'Atc. Vivero, equip jove que plantà cara a un Sta. Eugènia mediocre.

Com pareix ésser normal, el primer en marcar és l'equip visitant, que als 10 minuts posa el marcador en 0 a 1. A continuació segueix una tímida reacció dels taujans que no s'arriben a trobar damunt el camp. L'únic perill arriba al portal contrari per la part esquerra on en M. Crespi supera normalment al seu par. Resenya un tir al pal i una altra ocasió que desbarata extremadament el porter visitant. El gol de l'empat arriba al minut 35, quan l'anomenat jugador llança un tir ras i cruciat. Poc després, en Ferrà envia a córner una pilota que duia direcció de gol.

Esperant veure més gols, se presenta la segona Part amb l'entrada d'en Carbonell en lloc d'en M. Canyelles, a fi de intentar pujar el balon dominat desde enrredera, sacrificant un home marcador. Aquest canvi tàctic no va ésser suficient per millorar l'eficàcia dels delanters. Si bé és veritat que la major part del temps el joc es realitzava dins terreny visitant, cap jugador estava fi a l'hora de tirar a porteria. Anaven passant els minuts sense que arribàs l'ansiat gol de la victòria.

★ Altres resultats:

La Unió 2 Sta. Eugènia 4
Costa Calvià 2 Sta. Eugènia 3

Situació a 15-12-85.-

3a. posició a un punt del líder.
28 gols a favor
15 gols en contra
7 partits guanyats
1 partit empatat
2 partits perduts

Mikel.-

OSTRES GRATINADES "AL XAMPANY"

Ingredients: (per a dues persones) 12 ostres grosses, 1 dl. de xampany, 3 vermells d'ou, 150 grs. de mantega (mantega quilla) i sal.

Preparació: Obriu les ostres i treis-les de les copinyes; posau-les dins una greixonera amb la seva pròpia aigua i el xampany, al foc. Quan comenci a bullir, retirau-les i les posau dins un plat. Deixau bullir el líquid fins que s'evaporin les 3/4 parts.

Preparau apart una salsa holandesa: bateu els vermells d'ou amb una cullerada de mantega dins una cassola al bany maria, amb poc foc. Afegiu el reste de la mantega sense deixar de batre. Quan comenci a espessir, retirau la salsa del foc. Trempau-la amb sal i alleugerau-la amb el líquid que ha quedat de les ostres. Posau les ostres dins les copinyes, tapau-les amb la salsa i posau-les dins el forn per gratinar. S'han de treure quan tenguin un poc de color.

GALLINA TOFONADA (TRUFADA)

Ingredients: (per a quatre persones) una gallina petita i grassa, 1/4 Kg. de llom de porc picat, 1/4 Kg. de carn de vedella picada, 100 grs. de jamón, 100 grs. de xulla, 2 tòfones (trufas), un brot de timó (tomillo), 50 grs. de saïm, una tassa de vi blanc sec, un ou, pebre bò, anou moscada i sal.

Preparació: Buidau i netejau la gallina, llevau-li els ossos, deixant les ales i cuixes. Mesclau dins un plat fondo la carn de vedella i de porc, trempau-la i afegiu l'anou moscada (ha de tenir gust fort). Foenu un poc de saïm i pasau sa carn per sa pella. Quan la tregueu, afegiu-li l'ou cru i el vi. Mesclau-ho bé. Picau el timó ben petit i afegiu-lo a la mescla. Tallau el jamón i la xulla a trinxes i les tòfones a rotllets. Farciu la gallina col·locant les trinxes de manera que quan tal·leu quedin separades i repartiu les tòfones. Cossi la gallina i posau-la al forn amb el saïm de la pella fins que prengui color.

••••• Una copa de bon xampany i torró seran els millors postres per a aquestes festes de Nadal.

NOTA: a la receta de Coca de flan del número anterior oblidarem posar que fa falta un sobre de llevadura. Suposam que els que se n'entenen se'n donaren compte.

☆☆☆

PIROPOS A SES SOGRÉS

PIROPOS A SES SOGRÉS

PIROPOS A S

PIROPOS A SES SOGRÉS

PIROPOS A SES SOGRÉS

PIROPOS

- Sa sogra no te peresa
per dur-ho tot a través
quan fasteig amb na Teresa
bada uns ulls com a sales.

- Asseguts prop d'es braser
sa sogra em digue un día
-!Si tornes t'enjegaré
no te vui per sa meva filla!.

☆☆☆

SOPA DE LETRAS

Busca ocho nombres de mu-
jer. Leelos de arrib a a
abajo, de abajo a arriba,
de derecha a izquierda de
izquierda a derecha, y en
diagonal.

M	A	C	O	T	A	N	A	T
E	S	O	A	N	E	M	O	E
R	O	T	E	R	E	C	O	R
C	A	S	R	L	M	O	N	E
E	R	A	I	O	C	E	A	S
D	O	A	C	O	S	E	N	A
E	R	O	N	I	C	A	L	O
S	U	T	A	M	O	L	A	P
L	A	C	O	S	E	B	O	R

☆☆☆

REFRANYS:

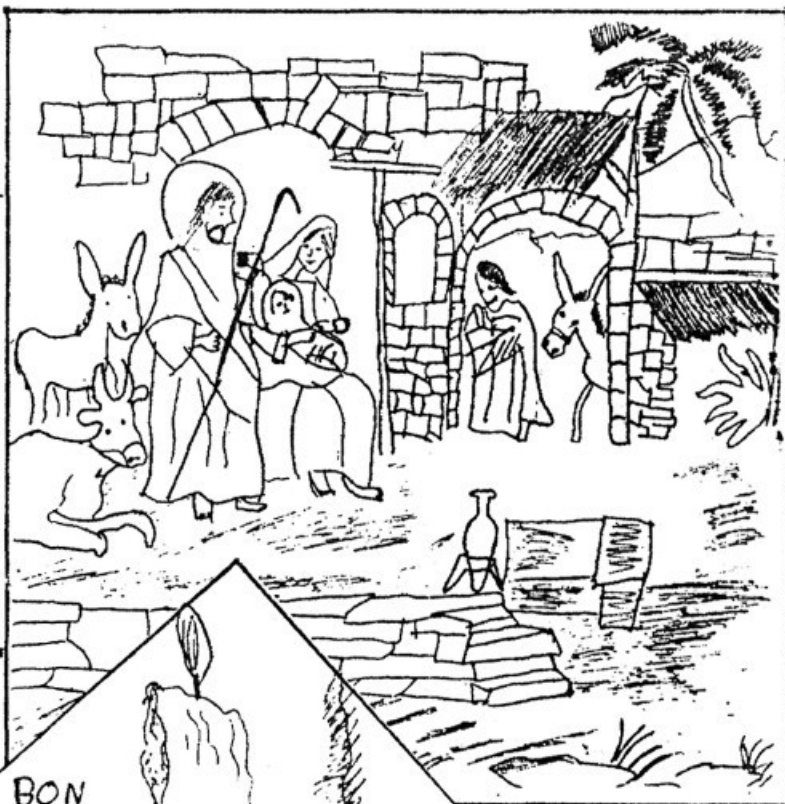
- Bram d'ase no puja al cel; i si hi puja, no hi posa arrel.
Berenats i dejuns no canten junts.
Val més dir "Madona mengem" que "Senyora berenem"
Porc a mitges, mai és gras.

- Qui és confrare, pren cándela.
Comptes vells, baralles noves.
Comptes de cap, no en surten la meitat.

En Santi, En Rafel, En Toni
No som arribats! En Joan B.
vos desitja "BONES
FESTES" en nom de
tots els nens i nenes
de l'Escola Pública
de Santa Eugènia.

S

BON
ANY
NOU

Anolets
d'any.
G?

BON NADAL

